EUROOPA KOMISJON

Brüssel, 6.8.2012
COM(2012) 444 final

KOMISJONI ARUANNE NÕUKOGULE JA EUROOPA PARLAMENDILE

2012. aasta aruanne Euroopa Liidu arengu- ja välisabipoliitika ning selle rakendamise kohta 2011. aastal

{SWD(2012) 242 final}

KOMISJONI ARUANNE NÕUKOGULE JA EUROOPA PARLAMENDILE

2012. aasta aruanne Euroopa Liidu arengu- ja välisabipoliitika ning selle rakendamise kohta 2011. aastal

UUTELE PROBLEEMIDELE VASTU ASTUMINE

2011. aasta oli uutele probleemidele vastu astumise ja olemasolevatele uute lahenduste leidmise aasta. Araabia kevade nime all tuntud, rahva poolt juhitud liikumised ELi lõunanaabruses viisid üleskutseteni saavutada suurem demokraatia ja sotsiaalne õiglus. Sündmuste arenedes Araabia maades järgnesid ELi esialgsetele humanitaarabi ja kodanikukaitse meetmetele konkreetsed strateegiad ja asjaomaste riikide vajadusi arvestades kavandatud abi, millega toetati jätkusuutlikke reforme ja kaasavat majandusarengut. Sahara-taguses Aafrikas jõudis ELi toetuspakett maailma uusima riigi, Lõuna-Sudaanini.

EL ja selle liikmesriigid kinnitasid maailma suurima abiandjana (nad annavad üle 50 % maailma ametlikust arenguabist) oma pikaajalist pühendumust vaesuse vähendamisele. Teatises „Muutuste kava ELi arengupoliitika mõju suurendamiseks”[1] rõhutati, kui tähtis on toetada vaesuse vähendamist, demokraatiat, head valitsemistava, jätkusuutlikku ja kaasavat majanduskasvu ning abi andmist seal, kus seda kõige rohkem vajatakse ja kus sellel võib olla kõige suurem mõju. See leidis erilist vastukaja, arvestades euroala keerulist majanduskliimat. Suuremat tõhusust, paremat koordineerimist ja abi kättetoimetamisel riigi endi süsteemide kasutamist rõhutati ka maailma mastaabis ühel olulisemal olulisimal arengukoostöö sündmusel, milleks oli 2011. aasta novembris Busanis (Lõuna-Koreas) toimunud kõrgetasemeline foorum. Koos muutuste kavaga esitati tulevane lähenemisviis kolmandatele riikidele antavatele ELi eelarvetoetustele,[2] mis on ELi üks olulisimaid vahendeid abi mõju suurendamiseks ja paremate tulemuste saavutamiseks. 2011. aasta detsembris avaldati mitmeaastase finantsraamistiku (2014−2020) raames uued ettepanekud välisabi ja arengupoliitika rahastamiseks. Nendes ettepanekutes kirjeldati uute prioriteetidega seoses kavandatavaid kulusid.

Muutuste kava − ELi arengupoliitika moderniseerimine

Muutuste kava kaheks tugisambaks on ühelt poolt inimõigused, demokraatia ja hea valitsemistava ning teiselt poolt jätkusuutlik ja kaasav majanduskasv. Jätkusuutlikku ja kaasavat majanduskasvu stimuleeritakse sotsiaalse kaasatuse ja inimarengu, inimväärsete töökohtade, ettevõtluse ja piirkondliku integratsiooni, säästva põllumajanduse, energiavarustuse ja energia kättesaadavuse edendamise kaudu. On tehtud ettepanek kasutada diferentseeritud lähenemisviisi. See tähendab, et ELi järgmise mitmeaastase finantsraamistiku raames saavad mõned riigid (eeskätt nende hulgast, kes on nüüd ise rahastajariigid) abi vähem või üldse mitte ning neile pakutakse alternatiivseid koostöövõimalusi. Selline uus lähenemisviis tähendab, et EL on oma põhiväärtuste edendamiseks ja kaitsmiseks palju paremal positsioonil ning suudab paremini täita rahvusvahelisi kohustusi, mille ta on võtnud oma naabruskonna riikide ees, eeskätt nende ees, kes käivad ELiga ühinemise teed ja kus on toimumas üleminek, aga ka maailma kõige vaesemate ja haavatavamate riikide ees.

---

[1] KOM(2011) 637 (lõplik).
[2] KOM(2011) 638 (lõplik).

Uut poliitikat iseloomustavateks joonteks on ka rahastajate, eelkõige ELi liikmesriikide vaheline parem koordineerimine, et vältida tegevuse dubleerimist ning tagada suurem ühtsus ja mõju. EL seab prioriteediks vaesuse vähendamist tugevalt mõjutavad sektorid, nagu valitsemistava, sotsiaalne kaitse, tervishoid, haridus, tööhõive, põllumajandus ja energeetika. Tulevikus antakse kahepoolset abi mitte rohkem kui kolmele sektorile[3]. Ajakohastatud poliitikasse kuuluvad ka uuenduslikud vahendid, nagu toetuste ja laenude ühendamine ja erasektori kaasamine.

Euroopa Investeerimispanga välislaenude andmise mandaadi läbivaatamise kontekstis uurib komisjon võimalust luua ELi koostöö- ja arenguplatvorm, et optimeerida toetuste ja laenude ühendamist liiduvälistes piirkondades[4].

Energeetika aitab vähendada vaesust

Energeetika on vaesuse vähendamiseks oluline, sest elektrienergia võimaldab täita inimeste põhivajadusi, nagu toidu valmistamine, tervishoid, eluase, kommunikatsioonid ja inimväärne töökoht. Samuti loob see sissetulekuid, luues võimalusi ettevõtluses. Viimase seitsme aasta jooksul on EL toetanud arenguriikide energeetikasektorit ligikaudu 2 miljardi euroga, mis seab ta selles valdkonnas maailmas esikohale. Aafrika mandril on konkreetsete projektide rahastamiseks kasutatud selliseid ELi rahastamisvahendeid nagu AKV-ELi energiarahastu, Aafrika ja ELi taastuvenergia programm ning ELi ja Aafrika infrastruktuuri sihtfond. Komisjon soovib suurendada selle sektori rahastamist, kaasates tulevastesse projektidesse erasektori ja arengupangad. Euroopa Komisjoni arenguvolinik kuulub ÜRO peasekretär Ban Ki-Mooni loodud kõrgetasemelisse säästva energia töörühma, mille eesmärk on kaasata kõigist ühiskonna sektoritest vahendeid, et toetada energeetikaga seonduvaid programme. Energeetika on keskne sektor ka muutuste kavas.

Eelarvetoetused muutuste kandjana

Uut lähenemisviisi ELi eelarvetoetustele käsitlev teatis, mis avaldati koos *muutuste kava* ettepanekutega 2011. aasta oktoobris, lihvis selle arengukoostöö vahendi kasutamist muutuste kandjana. Eelarvetoetus on abi andmise vorm, mis hõlmab partnerlusel ja vastastikusel aruandlusel põhinevat dialoogi, rahaülekandeid partnerriigi riigikassa kontole, tulemuste hindamist ja suutlikkuse arendamist. Uus lähenemisviis peaks võimaldama eelarvetoetuste suuremat diferentseerimist, mis võimaldab ELil paremini reageerida partnerriigi poliitilisele, majanduslikule ja sotsiaalsele olukorrale. EL paneb suuremat rõhku vastastikusele aruandlusele ja ühisele kohustusele kaitsta inimõigusi, demokraatiat ja õigusriiki, samuti eelarve läbipaistvusele ja järelevalvele.

Uus finantsraamistik

Komisjoni 2011. aasta juuni ettepanekud mitmeaastase finantsraamistiku kohta ajavahemikuks 2014−2020 tuginesid ettepanekutele Euroopa 2020. aasta strateegia aluseks oleva eelarve kohta,[5] milles toodi välja valdkonnad, kus EL saaks täita olulist rolli üha enam globaliseeruvas maailmas. EL on jätkuvalt pühendunud aastatuhande arengueesmärkide poole püüdlemisele ja sellele, et saavutada ametliku arenguabi tase 0,7 % sisemajanduse kogutulust

[3] Võimalikuks erandiks on ELiga ühineda soovivad kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaatriigid, keda rahastatakse ühinemiseelse abi rahastamisvahendist.

[4] Otsus 1080/2011/EL.

[5] KOM(2011) 500 (lõplik).

2015. aastaks. Nende eesmärkide saavutamisele kaasa aitamiseks on tehtud ettepanek suurendada välistegevuse eelarvelist rahastamist 56,8 miljardilt eurolt 70 miljardile eurole ning võtta eesmärgipärasemalt kasutusele uuenduslikud rahastamisvahendid (nagu laenud, garantiid ning aktsiakapitali ja riskijagamise rahastamisvahendid). Samuti on tehtud ettepanek suurendada 79 Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani riigi jaoks ette nähtud Euroopa Arengufondi mahtu kuue aasta jaoks ettenähtud 23 miljardilt eurolt seitsme aasta jaoks ettenähtud 30,3 miljardi euroni (2011. aasta hindades) ning jätkata selle rahastamist otse ELi liikmesriikide poolt.

Ühine otsuste tegemine

2011. aasta oli liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja vastutusalasse kuuluva Euroopa välisteenistuse esimene tegevusaasta. Eeskätt tegi Euroopa välisteenistus 2011. aastal koostööd komisjoni talitustega ühisel reageerimisel kriisidele Liibüas ja Tuneesias ning uue mitmeaastas finantsraamistiku ettepanekute koostamisel. 140 ELi delegatsioonist koosnev üleilmne võrgustik teeb ELi jaoks poliitilist, diplomaatilist ja poliitikavaldkondadega seonduvat tööd ning pakub liikmesriikidele tuge näiteks sellise tegevuse kaudu nagu ühine aruandlus. Kuna mõnede riikide diplomaatilised talitused vähendavad järk-järgult oma vahendeid, et keskenduda muudele prioriteetidele, on ELi delegatsioonide lisaväärtuseks see, et nad tagavad ELi esindatuse kogu maailmas. Tegemist ei ole riikide diplomaatiliste talituste asendamisega, vaid pigem vahendite kulutasuvama ja tõhusama kasutamise ning ELi rolli tugevdamisega maailmas.

Araabia kevad − lõunanaabruskonna abistamine

2011. aasta märtsis kinnitas EL oma toetust, et aidata Vahemere lõunapiirkonna riikide inimestel saavutada parem inimõiguste austamine, suurem demokraatia ja parem elu. EL pakkus Euroopa naabruspoliitika kontekstis lõunanaabritele *partnerlust demokraatia ja ühise heaolu nimel*. See tugineb stiimulipõhisele lähenemisviisile, millega toetatakse partnereid, kes on pühendunud reformidele, ja luuakse tugevam seos strateegilise lähenemisviisi ja finantsabi programmi vahel. Selle tulemusel suunati 600 miljonit eurot lõunanaabruses ümber partnerluses seatud eesmärkidele: üleminek demokraatiale, partnerlus inimeste ja kodanikuühiskonnaga ning jätkusuutlik ja kaasav majanduskasv.

Euroopa naabruspoliitika partnerriikidele tehakse ELi eelarvest täiendavalt kättesaadavaks 1 miljard eurot, et toetada 2011. aasta mai uue ühisteatise *„Uus lähenemisviis muutuvale naabrusele”* rakendamist. Suurim osa neist lisavahenditest (670 miljonit eurot) eraldatakse kahe katusprogrammi kaudu, milleks on SPRING (programm partnerluse, reformi ja kaasava majanduskasvu toetuseks) lõunanaabruses (540 miljonit eurot aastatel 2011−2013) ja EaPIC (idapartnerluse integratsiooni- ja koostööprogramm) idanaabruses (130 miljonit eurot aastatel 2012−2013).

Ülejäänud lisavahendid on peamiselt eraldatud kõrgharidusprogrammidele (Tempus, Erasmus Mundus jne) ning kodanikuühiskonna organisatsioonide ja valitsusväliste osalejate toetamiseks. Loodud on kodanikuühiskonna rahastu, et arendada selle suutlikkust nii ELi ida- kui ka lõunanaabruses eesmärgiga edendada reforme ja suurendada avaliku sektori vastutust. Rahastu 2011. aasta eelarve oli 26,4 miljonit eurot. Ette valmistati veel üks programm, ISMED (investeerimiskindlus Vahemere piirkonnas), et reageerida kaalukatele araabia kevade sündmustele.

Tegevus üle kogu maailma

Sidemete tugevdamiseks üle kogu maailma kasutas ja tõhustas EL 2011. aastal kogu oma kehtivate koostöö-, kaubandus- ja assotsieerimislepingute ning spetsialiseeritud rahastamisvahendite arsenali.

Lõuna-Sudaani iseseisvumine 2011. aasta juulis viis uue ELi delegatsiooni avamiseni Jubas, Lõuna-Sudaanis. ELi liikmesriigid ja komisjon leppisid kokku abi koordineerimise parandamises ja selle ühtsuse suurendamises, planeerides 800 miljoni euro suuruses summas vahendite kasutamist 2011.–2013. aastaks koostatud ühtses strateegiadokumendis, milles keskendutakse tervishoiule, haridusele, maaelu arengule, õigusriigi edendamisele ning juurdepääsu parandamisele veele ja kanalisatsioonile. Sellest summast tuleb 200 miljonit eurot EAFilt.

Põhja-Aafrika sündmustel olid nii lühi- kui ka pikemaajalised mõjud ka selle piirkonna lõunanaabritele, eelkõige Sahelis ja naaberriikides. EL kasutas oma stabiliseerimisvahendit, et reageerida viivitamata stabiliseerimispüüdluste vajadustele selles piirkonnas, sealhulgas tagasipöörduvate sisserändajate (eelkõige Liibüast) ja teiste inimeste toimetuleku- ja sellega seonduvate vajaduste rahuldamiseks. Saheli julgeolekut ja arengut käsitlevas ELi strateegias käsitleti pikemaajalisi mõjusid piirkonna julgeolekule ja arengule. Esialgne 150 miljoni euro suurune toetuspakett jagunes Mali, Mauritaania ja Nigeri vahel ja oli ette nähtud arengu ja valitsemisega seonduva tegevuse jaoks, sealhulgas nende riikide kohtusüsteemide tugevdamiseks. Piirkond seisab jätkuvalt vastamisi paljude omavahel läbipõimunud probleemidega: äärmine vaesus, kliimamuutuse mõjud, sagedased toiduainete kriisid, kiire rahvastiku kasv, nõrk valitsemine, korruptsioon, lahendamata sisepinged, vägivaldse äärmusluse ja radikaliseerumise oht, salakaubavedu ja terrorismiga seonduvad julgeolekuohud.

Toidukriisist Aafrika Sarve piirkonnas sai 2011. aastal üks piirkonna suurimaid lahendamist vajavaid probleeme. EL eraldas lisavahendeid Etioopiale (13,75 miljonit eurot), Djiboutile (umbes 4,5 miljonit eurot) ja Somaaliale (25 miljonit eurot). 2011. aasta novembris lepiti kokku Aafrika Sarve piirkonna uues strateegilises raamistikus, mis hõlmas esmakordselt Aafrika Sarve jaoks ELi esindaja ametisse nimetamist. Tema esialgne mandaat oli peamiselt suunatud Somaaliale ja piirkonna ohjeldamatule piraatlusele. EL suurendas oma toetust ka Côte d’Ivoire'ile, andes sellele riigile 125 miljonit eurot, et aidata president Alassane Ouattara uuel valitsusel taastada poliitiline ja majanduslik stabiilsus. Edusamme tehti ka Aafrika ja ELi ühisstrateegia teise tegevuskava ja selle kaheksa temaatilise partnerluse rakendamisel. Aafrika-ELi valitsemistavade ja inimõiguste dialoogi platvormi raames esitati ettepanekud loodusvarade haldamiseks konflikti- ja konfliktijärgsetes olukordades, toetades sellega hiljutisi ELi meetmeid Euroopa mäe- ja metsatööstuse tegevuse läbipaistvuse suurendamiseks Aafrikas.

2011. aastal keskenduti tugevalt ELi idanaabritele, kes näevad ELi partnerina, reformide katalüsaatorina ja majanduslike võimaluste magnetina. 29.–30. septembril Varssavis toimunud teisel idapartnerluse tippkohtumisel uuendasid EL ja tema idapartnerid oma kohustusi. Sealjuures võttis EL kohustuse eraldada 2012.–2013. aastaks kuni 130 miljoni euro ulatuses lisavahendeid partneritele, kes on pühendunud reformidele. Ukraina korraldatud Tšernobõli tuumaõnnetuse 25. aastapäevale pühendatud rahvusvaheline konverents päädis täiendava 550 miljoni euro eraldamisega programmi jaoks, mille raames ehitatakse uus turvaline sarkofaag ning kaitstakse elanikke ja keskkonda Tšernobõli neljandat reaktorit ümbritseva reaktorikatte kahjustusest tuleneva ohu eest. EL võttis kohustuse eraldada täiendavad 110 miljonit eurot oma tuumaohutusalase koostöö rahastamisvahendi raames.

Kesk-Aasias nähakse ELis tihedat poliitilist liitlast ja usaldusväärset partnerit, keda nad saavad usaldada enda alustatud keerulises üleminekuprotsessis, ja samas ka majanduslike võimaluste pakkujat. 7. aprillil 2011 Taškendis toimunud ELi ja Kesk-Aasia välisministrite kohtumisel uuendasid kaks partnerit oma kohustusi seoses ELi-Kesk-Aasia strateegia eesmärkide ja rakendamisega, mille raames on vahendid ajavahemikuks 2012–2013 ette nähtud keskse tähtsusega poliitiliste ja sotsiaalmajanduslike reformide jaoks.

2010. aasta mais Madridis toimunud ELi ning Ladina-Ameerika ja Kariibi mere riikide tippkohtumine oli märgiks poliitiliste sidemete tugevnemisest selle piirkonnaga. Kesk-Ameerikaga sõlmiti kõigi aegade esimene piirkondadevaheline assotsieerimisleping ning Colombia ja Peruuga algatati mitmepoolse kaubanduslepingu sõlmimine. Edusamme tehti ka ELi ja Lõuna-Ameerika ühisturu organisatsiooni MERCOSUR vahelistel assotsieerimislepingu üle peetavatel läbirääkimistel. Samuti toimus 2011. aasta novembris ELi ning Ladina-Ameerika ja Kariibi mere riikide fondi peakorteri avamine Saksamaal Hamburgis.

EL on tihendanud suhteid ka Kagu-Aasia Maade Assotsiatsiooniga (ASEAN) ning tugevdanud kahepoolseid sidemeid selle bloki kümne liikmega kahepoolsete partnerlus- ja koostöölepingute ning vabakaubanduslepingute üle läbirääkimiste pidamise ja nende rakendamisega. Üks väga edukas kogu Aasia piirkonna jaoks mõeldud ELi rahastatav projekt on SWITCH Asia. See on mitmeharuline programm, millega edendatakse säästvat tootmist ja tarbimist, rahastades arvukalt väikesi projekte üle kogu mandri. Sellega aidatakse kaasa vaesuse vähendamisele ja elukvaliteedi parandamisele (aastatuhande arengueesmärgid 1 ja 7), edendades samal ajal keskkonnasäästlikku majandust.

Kariibi mere piirkonnas jätkati arvukaid 2010. aastal käivitatud algatusi. ELi-Kariibi mere piirkonna ühisstrateegia lõplik projekt, mida arutati ELi ja CARIFORUMi 2010. aasta tippkohtumisel, valmistati ette institutsioonides menetlemiseks ja see saab tõenäoliselt valmis 2012. aasta jooksul. Edasi mindi ELi ja CARIFORUMi majanduspartnerluslepingu rakendamisega. EAFi komitee andis heakskiidu kauaoodatud Kariibi mere piirkonna infrastruktuuri usaldusfondile, mis käivitatakse Kariibi investeerimisrahastu vormis 2012. aastal.

Vaikse ookeani piirkonna jaoks on ainsaks suurimaks ohuks kliimamuutus, mis on muutnud raskeks piirkonna suutlikkuse saavutada aastatuhande arengueesmärgid. 2010. aasta detsembris käivitatud ELi ja Vaikse ookeani piirkonna kliimamuutuse algatuse järelmeetmena kohtus ELi arenguvolinik Vaikse ookeani piirkonna ministritega kõrgetasemelisel piirkondlikul konverentsil (2011. aasta märtsis Vanuatus), mis viis tugevama pühendumuseni suure mõjuga arengukoostööle, mille eesmärk on tegelda kliimamuutustega, vähendada vaesust, edendada inimõigusi, demokraatiat ja soolist võrdõiguslikkust ning saavutada aastatuhande arengueesmärgid. 2012. aastal oodatakse ühisteatise „ELi ja Vaikse ookeani piirkonna arengupartnerluse uutmine” esitlemist komisjoni ja kõrge esindaja poolt.

Kogu 2011. aasta kestel jätkas EL juhtrolli täitmist kliimamuutuse vastases võitluses kogu maailmas, mitmekordistades oma jõupingutusi, et aidata kaasa rahvusvaheliste kliimaläbirääkimiste edenemisele. EL täitis oma kohustusi kiire rahastamise pakkumisel ja laiendas oma kliimadiplomaatia alast tegevust 2011. aasta novembris Durbanis (Lõuna-Aafrikas) toimunud ÜRO kliimakonverentsi eel.

ELi vahendite eraldamine veeprojektidele

Ajavahemikus 2004−2012 on ELi loodud AKV riikide veerahastu raames kaasrahastatud 272 projekti, et parandada veevarustust, hügieeni ja kanalisatsiooni ning veemajanduse haldamist Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikides. Rahastu loomisel rahastas EL seda 700 miljoni euroga, millele lisandus 12 miljoni euro suurune Hispaania valitsuse antud toetus.

2002. aastal käivitatud laiema Euroopa Liidu veealgatuse (EUWI) raames tegeldakse jätkuvalt vee- ja kanalisatsiooni jaoks erinevatest allikatest vahendite kaasamisega. Alates 2004. aastast on EL juba aidanud rohkem kui 32 miljonil inimesel parandada veevarustust ja rohkem kui 9 miljonil inimesel saada juurdepääsu kanalisatsioonile. Toetudes ELi veealgatuse ning ELi ja AKV riikide veerahastu saavutustele, jätkab EL rahvusvahelise koostöö toetamist ja uuenduslike lähenemisviiside edendamist, millega tugevdatakse veemajanduse ja muude sektorite, nagu põllumajanduse ja energeetika vahelist seost.

Muutuste kavas rõhutas komisjon, et uus poliitika peaks tegelema ebavõrdsuse vähendamisega ja eelkõige avardama vaeste inimeste võimalusi kasutada maad, vett ja energiat ilma keskkonda kahjustamata. Ajavahemikus 2003−2010 on ta eraldanud vee- ja kanalisatsiooniprojektidega seonduvatele meetmetele kokku ligikaudu 3 miljardit eurot. Selle aja jooksul on vee- ja kanalisatsioonisektorile antav ELi arenguabi pea kolmekordistunud.

Aastatuhande arengueesmärkide saavutamine

2011. aasta aruandes on üksikasjalikult kirjeldatud, kuidas ELi eri projektid ja programmid aitavad kaasa aastatuhande arengueesmärkide saavutamisele eri maailmajagudes ja piirkondades. EL on töötanud välja programmid ja spetsiifilised rahastamisvahendid, et muuta aastatuhande arengueesmärkide saavutamine realistlikumaks, sealhulgas nende eesmärkide puhul, mille saavutamisega on enim ajakavast maha jäädud, nagu laste ja emasuremus. 2011. aasta lõpus võeti vastu 2010. aasta septembris käivitatud ELi 1 miljardi euro suuruse aastatuhande arengueesmärkide alase algatuse esimene komponent. Selles keskendutakse riikidele, mis on aastatuhande arengueesmärkide saavutamisel enim maha jäänud. ELi toiduainete rahastamisvahendiga parandatakse ka toiduga kindlustatust ja toitumist. 2011. aasta lõpuks oli sellest 1 miljardi euro suurusest ELi rahastamisvahendist rahastatud 134 projekti, mida viisid ellu valitsusvälised organisatsioonid ja ELi liikmesriigid, 69 projekti, mida rakendasid rahvusvahelised organisatsioonid, kolme piirkondlikku projekti ja kümmet eelarvetoetuse meedet.

Muutuste kavas seatakse ELi arengu ja koostöö tegevuskavas tähtsale kohale ka säästev põllumajandus, toiduga kindlustatus ja toitumine. Selleks et aidata riikidel saavutada soolist võrdõiguslikkust käsitlevat kolmandat aastatuhande arengueesmärki, rahastati ELi temaatilisest programmist „Investeerimine inimestesse” 2011. aastal kaht suuremat soolise võrdõiguslikkuse algatust: üks neist oli suunatud naiste sotsiaalse ja majandusliku mõjuvõimu suurendamisele ja teine oli uus ÜRO programm „Soolise võrdõiguslikkuse rahastamise aruandluse parandamine”.

Inimõiguste tugevdamine ja hea valitsemistava

2011. aastal kasutas EL oma eri välistegevuse rahastamisvahendeid ja poliitikat inimõiguste ning hea valitsemistava edendamiseks ja kaitsmiseks ning soolise ebavõrdsuse vastu võitlemiseks. 2011. aasta detsembris esitlesid komisjon ja kõrge esindaja ühisteatist

„Inimõiguste ja demokraatia tulemuslikum edendamine välistegevuse raames”[6]. Kinnitades veel kord ELi lähenemisviisi inimõigustele, püütakse selles kavandada inimõiguste edendamist selliselt, et selles võetaks arvesse kohalikke tingimusi, ja selles nähakse ette viisid, kuidas saaks ära kasutada ELi kollektiivset kaalu. Lisaks sellele tugevdatakse uut mitmeaastast finantsraamisikku käsitlevate ettepanekute raames demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendit, lisades ettepaneku kodanikuühiskonna toetamise suurendamiseks kogu maailmas.

Suguelundite lõikamise probleemi tundlikul viisil lahendamine

ELi koostöös ÜRO Lastefondiga (UNICEF) on saavutatud märkimisväärset edu tüdrukute suguelundite moonutamise/lõikamise ja laste abielude vähendamisel, millega ruineeritakse paljude tüdrukute elud. Sellele UNICEFi rakendatavale programmile on ajavahemikus 2008−2012 eraldatud ELi vahendeid kokku summas 3 991 000 eurot. Programm on suunatud Egiptusele, Eritreale, Etioopiale, Senegalile, Sudaanile ja Indiale ning on keskendunud ühiskondlike normide ja hoiakute muutmisele, korraldades maakogukondades lugupeetud kogukonnaliidrite vahedusel koolitusi ja arutelusid nende tundlike küsimuste üle. Sellise tundliku lähenemisviisi tulemusena on Senegal lähenemas sellele, et ta saab end kuulutada esimeseks riigiks, kes on selle traditsioonilise tava maha jätnud.

Tulevikuväljavaated

Muutuste kava ja sellega koos esitatud eelarvetoetusi käsitlevat ettepanekutega ajakohastatakse ELi välis- ja arengupoliitikat, et astuda vastu väljakutsetele kiirelt muutuvas maailmas. Selles uuendatud tegevuskavas seatakse eesmärgiks keskenduda arengukoostöös inimõiguste, demokraatia, hea valitsemistava ning jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu toetamisele. Selles kontekstis on olulised valdkonnad säästev põllumajandus, toiduga kindlustatus, säästev energia, erasektori suurem kaasamine arengupartnerina, inimväärne töö ja sotsiaalne kaitse.

Tunnustamist on leidnud see, et EL saab parandada oma vahendeid jätkusuutlike muutuste toetamiseks üleminekuühiskondades, kohandades neid vahendeid selliselt, et võtta arvesse iga ühiskonna olukorda ja vajadusi. Madala sissetulekutasemega riigid on väliste šokkide suhtes eriti tundlikud. Selleks et aidata ehitada aja jooksul üles vastupidavus šokkidele, tehti 2011. aasta ühisteatises ettepanek keskenduda rohkem riikide endi tulude kaasamisele, tugevamatele sotsiaalsetele turvavõrkudele, avaliku sektori kulutuste suuremale tõhususele ning majanduse mitmekesistamise meetmetele. Kogu sellest poliitikast tulenev positiivne mõju ei ole siiski kohe tuntav. Komisjon uurib ka seda, millises ulatuses ta võiks oma uuenduslikke projekte, nagu SPRING, kasutada ka mujal maailmas.

Selleks et aidata arenguriikidel reageerida väliste šokkide majanduslikule ja finantsmõjule, on vaja lühiajalisi mehhanisme. Tuginedes kogemustele, mis on saadud FLEX-mehhanismi, toiduainete rahastamisvahendi ja haavatavate riikide jaoks mõeldud FLEX-mehhanismi (V-FLEX) rakendamisel, mis on mõeldud riikidele, kes peavad toime tulema majanduslangusega, on komisjon välja töötamas täiendavaid šokkide pehmendamise mehhanisme. Aastatuhande arengueesmärkide saavutamine ja neile järgneva raamistiku rakendamine jääb 2012. aastal võtmeküsimuseks, pidades silmas 2013. aastal toimuvat järgmist ÜRO aastatuhande arengueesmärkide läbivaatamist.

[6] http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0886:FIN:ET:PDF.

Tabel 1. Jaotus sektorite lõikes

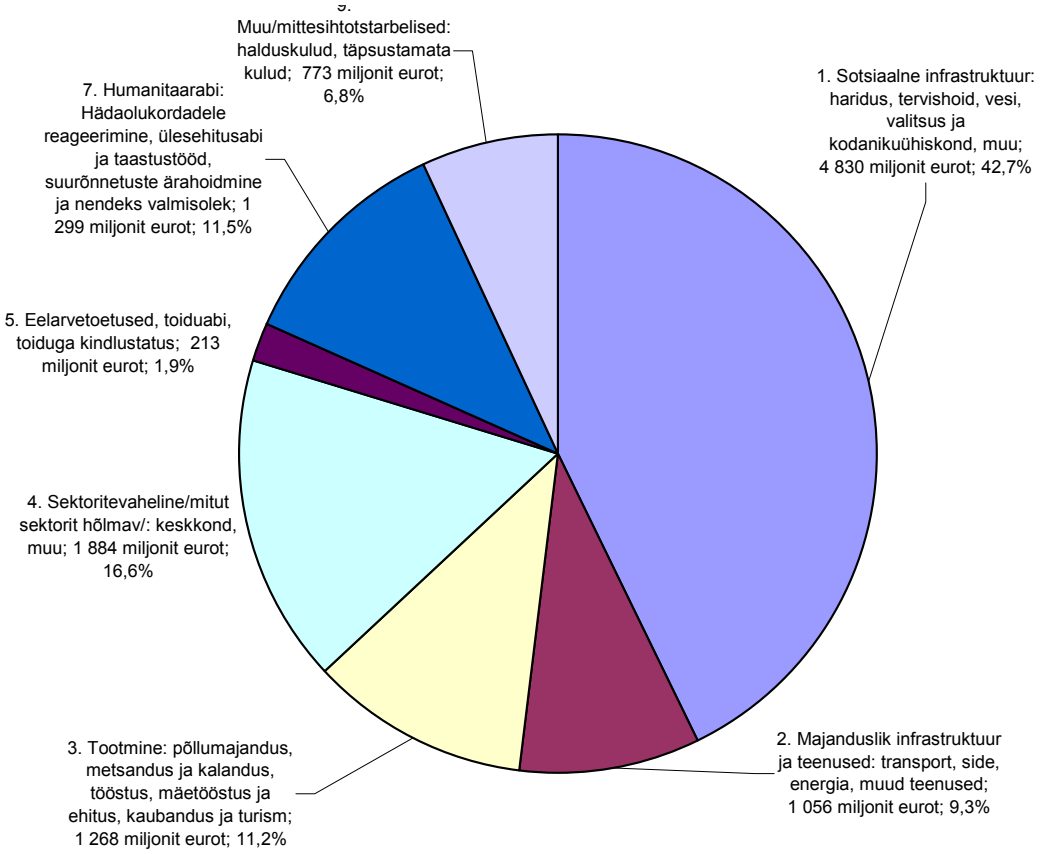

2011. aasta kulukohustused miljonites eurodes

Euroopa Komisjoni hallatavad ametliku arenguabi vahendid

Tabel 2. Euroopa konsensus: ELi arengukoostööga seotud valdkonnad

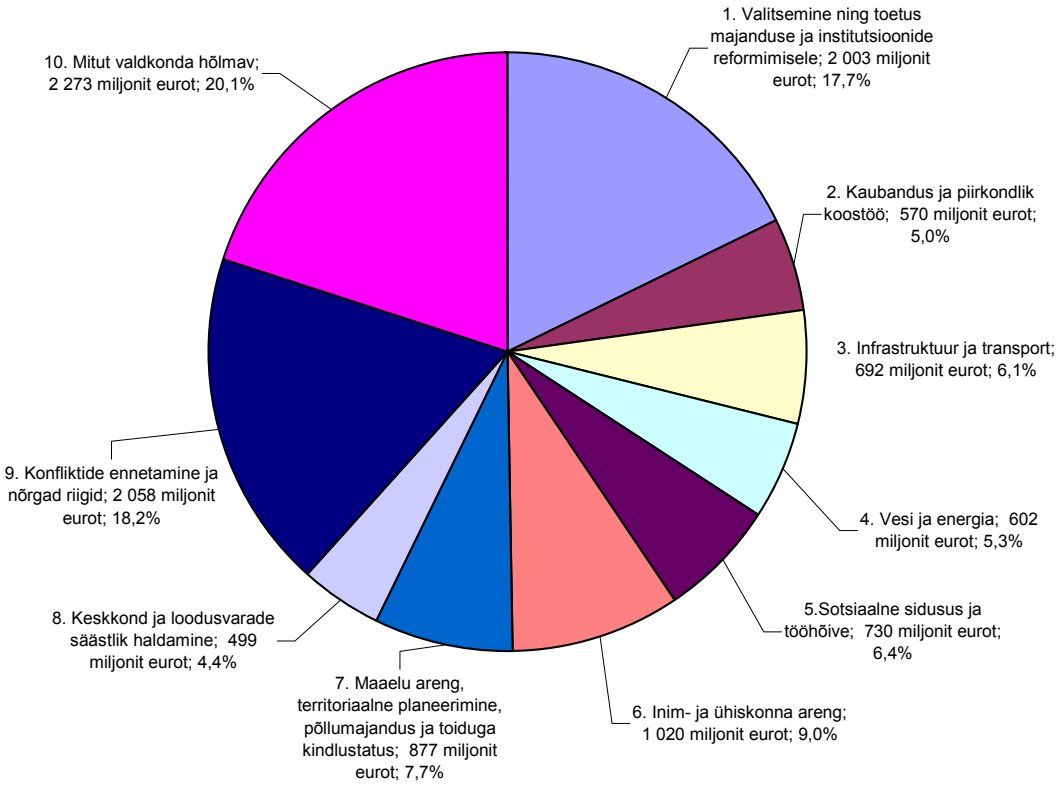

2011. aasta kulukohustused miljonites eurodes

Euroopa Komisjoni hallatavad ametliku arenguabi vahendid

Tabel 3a: 2000-2011 Võitlus vaesusega

Väljamaksed

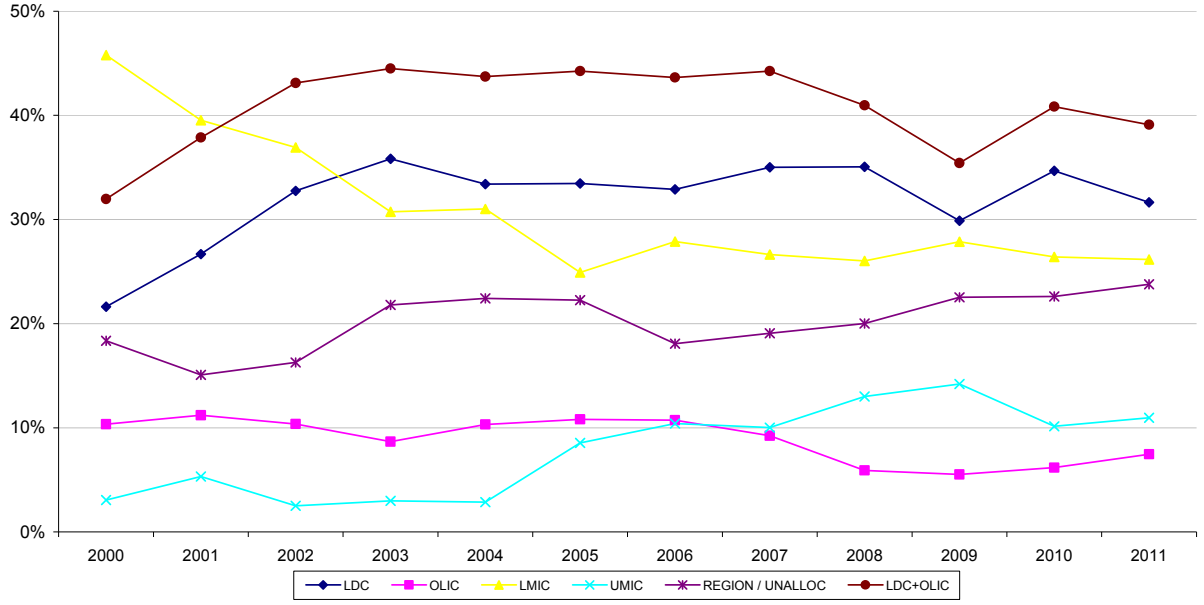

LDC: Vähim arenenud riigid

OLIC: Muud madala sissetulekutasemega riigid

LMIC: Keskmise sissetulekutasemega riikide madalama sissetulekutasemega segment

UMIC: Keskmise sissetulekutasemega riikide kõrgema sissetulekutasemega segment

REGION / UNALLOC: Piirkondlikud programmid ja mittesihtotstarbelised vahendid

Piirkondlikest programmidest ja mittesihtotstarbelistest vahenditest rahastatakse ka vaeseimaid riike (LDC ja OLIC).

2008. aastal kehtima hakanud uues OECD arenguabi komitee nimekirjas on mitmed OLIC riigid klassifitseeritud ümber LMIC riikideks: Kamerun, Roheneemesaared, India, Moldova, Mongoolia, Nicaragua ja Kongo Vabariik.

Tabel 3b: 2000-2011 Võitlus vaesusega

Väljamaksed

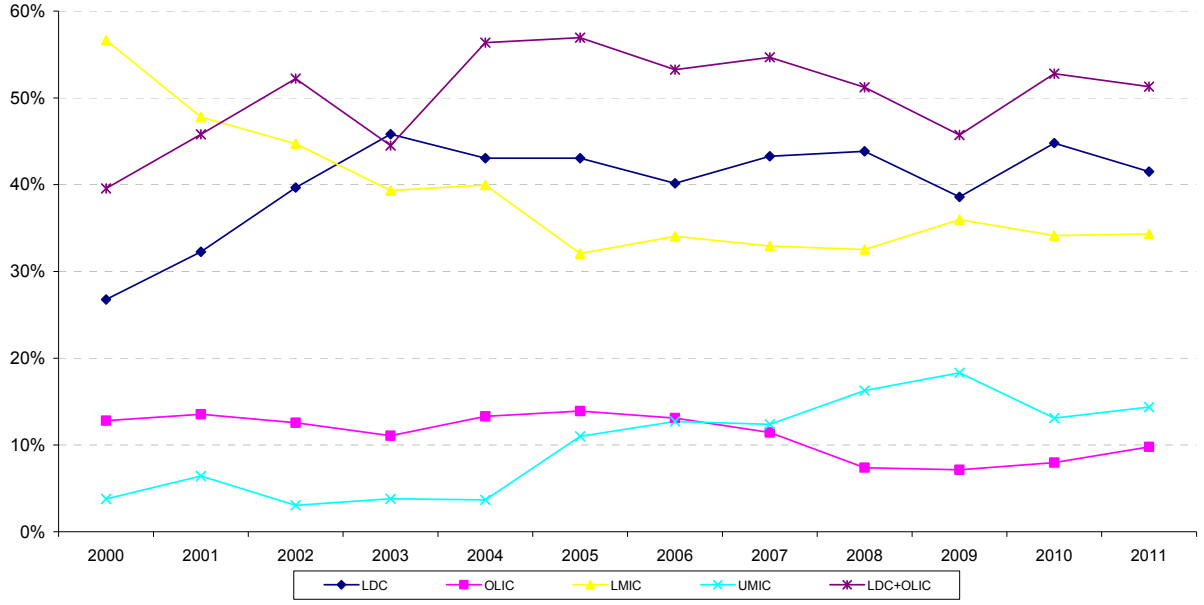

LDC: Vähim arenenud riigid

OLIC: Muud madala sissetulekutasemega riigid

LMIC: Keskmise sissetulekutasemega riikide madalama sissetulekutasemega segment

UMIC: Keskmise sissetulekutasemega riikide kõrgema sissetulekutasemega segment

Indeksi esitusviisi ühtlustamiseks teiste rahastajatega on indeks arvutatud ka selles piirkondlikke ja mittesihtotstarbelisi projekte arvesse võtmata.

2008. aastal kehtima hakanud uues OECD arenguabi komitee nimekirjas on mitmed OLIC riigid klassifitseeritud ümber LMIC riikideks: Kamerun, Roheneemesaared, India, Moldova Vabariik, Mongoolia, Nicaragua ja Kongo Vabariik.